

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 30 października 2012 r.

Pozwem z dnia 12.05.2011 r. (wniesionym w dniu 13.05.2011 r.) (...) S.A.z siedzibą w W.wniósł o zasądzenie od (...) S.A.z siedzibą w W.kwoty 940 154,56 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lipca oraz kosztami postępowania. W uzasadnieniu pozwu wskazano, że powód zawarł z pozwanym umowę ubezpieczenia, na mocy której ubezpieczone zostało mienie należące do (...)S.A., w skład którego wchodziło 29 określonych nieruchomości. W dniu 3.06.2010 r. doszło do zalania budynku przy ul. (...)w W., w wyniku czego powstała szkoda majątkowa. Pomimo zgłoszenia, pozwany odmówił wypłaty odszkodowania (k. 3-16).

Wyrokiem zaocznym z dnia 2.02.2012 r. Sąd Okręgowy w Warszawie uwzględnił powództwo w całości (k. 823).

W sprzeciwie, wniesionym w dniu 15.02.2012 r., pozwany wniósł o uchylenie powyższego wyroku zaocznego i oddalenie powództwa w całości, a także o zasądzenie od powoda kosztów procesu. Pozwany w pierwszym rzędzie zarzucił, iż powód nie posiada legitymacji czynnej albowiem przelał wierzytelność z umowy ubezpieczenia. Niezależnie od powyższego pozwany podniósł, że nie ponosi odpowiedzialności albowiem mienie zlokalizowane przy ul. (...) nie było objęte w dniu szkody ochroną ubezpieczeniową (aby tak było, pozwany musiałby na to wyrazić zgodę w formie dodatku do polisy). Pozwany z ostrożności procesowej zaprzeczył również wysokości dochodzonego przez powoda roszczenia (k. 834-847).

W dalszym toku postępowanie strony podtrzymały zasadniczo prezentowane stanowiska.

Odnośnie zarzuty braku legitymacji czynnej powód podniósł, że umowa przelewu wierzytelności na rzecz banku została zawarta po powstaniu szkody. Wskazał również, że intencją stron tej umowy było przelanie jedynie ewentualnych wierzytelności przyszłych, tj. powstałych po dniu zawarcia umowy przelewu. Tym samym umowa nie obejmowała wierzytelności wcześniejszych, a więc również wierzytelności wynikającej ze szkody z dnia 3.06.2010 r. Na dowód powyższego powód przedłożył oświadczenie banku. Powód podnosił, że taka wola stron znalazła odzwierciedlenie w treści samej umowy przelewu albowiem gdyby strony chciały aby poza przyszłymi wierzytelnościami z tytułu polisy, umową przelewu objęta została również istniejąca już wierzytelność, to dały by temu wyraz umieszczając wyraźne postanowienie w tym zakresie, czego nie uczyniły. Powód argumentował również, iż umowa przelewu wywarła jedynie skutek zobowiązujący, a nie rozporządzający, w chwili jej zawarcia. Powód powołał się w omawianej kwestii na pogląd prawny wyrażony przez Sąd Najwyższy, iż pełny skutek przelewu wierzytelności przyszłej należy łączyć dopiero z powstaniem wierzytelności cedenta (k. 918-919).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 19.11.2009 r. powód zawarł z pozwanym jako ubezpieczycielem umowę ubezpieczenia, która to umowa została potwierdzona polisą nr (...)

(dowód: polisa k. 26-33, okoliczności niesporne)

W dniu 3.06.2010 r. doszło do zalania budynku przy ul. (...) w W..

(dowód: okoliczność niesporna)

W dniu 20.07.2010 r. pomiędzy powodem a (...) Bank (...) S.A. w W. została zawarta w formie pisemnej umowa o przelew wierzytelności z umowy ubezpieczenia.

W umowie zamieszczono oświadczenie powoda, iż przysługuje mu wierzytelność (zwana dalej „Wierzytelnością”) z tytułu umowy ubezpieczenia potwierdzonej polisą nr (...)z dnia 19.11.2009 r. wystawioną przez pozwanego (§ 2

ust. 1 umowy). Powód oświadczył również, że powyższa polisa obejmuje ubezpieczenie budynku na nieruchomości położonej w W.przy ul. (...)(zwanej dalej „Przedmiotem Ubezpieczenia”) w zakresie określonym polisą (§ 2 ust. 2 umowy).

W § 3 ust. 1 umowy określono, iż celem zabezpieczenia spłaty wierzytelności banku wobec powoda z tytułu umowy kredytowej, powód przelewa na rzecz banku Wierzytelność oraz wszystkie przyszłe wierzytelności wynikające z nowych lub przedłużonych umów ubezpieczenia Przedmiotu Ubezpieczenia, a bank ten przelew przyjmuje.

Strony umowy postanowiły, iż przelew Wierzytelności wygasa po wykonaniu przez powoda wszystkich zobowiązań wynikających z umowy kredytowej (§ 6 ust. 1 umowy).

Określono ponadto, że w kwestiach nieuregulowanych umową stosuje się przepisy kodeksu cywilnego, a w szczególności przepisy zawarte w art. 509 i nast. k.c. (§ 7 ust. 3 umowy).

(dowód: umowa przelewu k. 868-869, okoliczności niesporne)

Pozwany w dniu 2.08.2010 r. potwierdził na umowie przelewu, iż potwierdza przyjęcie do wiadomości i realizacji zawiadomienie powoda o przelewie na rzecz w/w banku na podstawie tej umowy wierzytelności wynikających z umowy ubezpieczenia potwierdzonej polisą nr (...) oraz potwierdził, że ubezpieczenie w/w polisą obejmuje ubezpieczenie budynku na nieruchomości położonej w W.przy ul. (...).

(dowód: umowa przelewu k. 868-869, okoliczności niesporne)

(...) Bank (...) S.A.w W.w wystawionym przez siebie oświadczeniu z dnia 1.07.2011 r. wskazał, że w celu zabezpieczenia wierzytelności banku wynikających z umowy kredytowej m.in. została zawarta w dniu 20.07.2010 r. umowa o przelew wierzytelności z polisy ubezpieczeniowej z dnia 19.11.2009 r. nr (...) wystawionej przez pozwanego.

Bank oświadczył, iż intencją stron (pomimo braku jednoznacznych zapisów w umowie przelewu) było przelanie na rzecz banku jedynie ewentualnych wierzytelności przyszłych tj. powstałych po dniu zawarcia umowy cesji.

(dowód: oświadczenie banku k. 782, okoliczność niesporna)

Powód w niniejszym postępowaniu dochodzi roszczenia wynikającego ze zdarzenia - szkody majątkowej, powstałej 3.06.2010 r. w budynku przy ul. (...)w W.i wywodzi, iż odpowiedzialność pozwanego związana jest z zawartą umową ubezpieczenia potwierdzoną polisą nr (...).

(dowód: okoliczność niesporna)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania (art. 509 § 1 k.c.). Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki (art. 509 § 2 k.c.).

W doktrynie wskazuje się, że przedmiotem cesji mogą być przede wszystkim wierzytelności, rozumiane jako prawa podmiotowe przysługujące wierzycielowi do żądania od dłużnika spełnienia świadczenia (zob. E. Łętowska (w:) System prawa cywilnego, t. III, cz. 1, s. 903).

Podnosi się również, iż zasadniczo cesja nie wpływa na kształt wierzytelności, zmienia się jedynie uprawniony do żądania świadczenia (zob. K. Zagrobelny (w:) E. Gniewek, Komentarz, 2006, s. 874-875).

Skutkiem zbycia wierzytelności z zobowiązania wzajemnego (bez przejęcia długu) jest między innymi powstanie wielostronnego stosunku zobowiązaniowego. W związku z tym w stosunku zobowiązaniowym, obok dotychczasowych stron, powstaje podmiot trzeci (nabywca), który też ma pozycję strony. Stosunek zobowiązaniowy nie ulega w

takiej sytuacji podziałowi na dwa odrębne stosunki. Zbywca przestaje być wierzycielem w tym zobowiązaniu, a uprawnienie do żądania spełnienia świadczenia przechodzi na nabywcę wierzytelności. Druga strona zobowiązania wzajemnego zachowuje wszelkie przysługujące jej dotąd uprawnienia wierzyciela. Pozostaje też nadal dłużnikiem z tego zobowiązania, z tym że świadczenie powinna spełnić nabywcy (zob. J. Mojak, Przelew wierzytelności w polskim prawie cywilnym, Lublin 1990).

Jak wynika z wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2009 r. V CSK 184/09, na nabywcę wierzytelności przechodzi także przewidziane w art. 527 k.c. uprawnienie do zaskarżenia czynności dłużnika zdziałanych z pokrzywdzeniem wierzycieli.

Powyższe poglądy doktryny jak i orzecznictwa są podzielane przez Sąd orzekający w niniejszej sprawie.

W przedmiotowej sprawie powód dokonał przelewu na rzecz (...) Bank (...) S.A. w W. wierzytelności z tytułu umowy ubezpieczenia potwierdzonej polisą nr (...) z dnia 19.11.2009 r.

Powyższe oznacza, iż uprawniony do żądania zapłaty odszkodowania, w związku z zawartą umową ubezpieczenia, jest wyłącznie (...) Bank (...) S.A. w W..

W związku z powyższym, abstrahując od pozostałych zarzutów pozwanego, powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Odnosząc się do poglądu powoda, iż powód nie zbył wierzytelności dochodzonej niniejszym pozwem, gdyż zbył jedynie przyszłe wierzytelności z tytułu umowy ubezpieczenia potwierdzonej polisą nr (...) i taka była intencja stron umowy przelewu wskazać należy co następuje.

W niniejszej sprawie okoliczność zawarcia w formie pisemnej umowy przelewu i treść tej umowy była niesporna. Nie ulegało wątpliwości, iż w umowie tej znalazł się zapis, iż powód przelewa na rzecz banku Wierzytelność (tj. wierzytelność z tytułu umowy ubezpieczenia potwierdzonej polisą nr (...) z dnia 19.11.2009 r.) oraz wszystkie przyszłe wierzytelności wynikające z nowych lub przedłużonych umów ubezpieczenia Przedmiotu Ubezpieczenia.

W myśl art. 65 § 1 k.c. oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje.

Jednocześnie w umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu (art. 65 § 2 k.c.).

Jak podkreśla się w orzecznictwie, prawidłowa, pełna i wszechstronna wykładnia umowy nie może pomijać treści zwerbalizowanej na piśmie, bowiem sformułowania i pojęcia, a także sama semantyka i struktura aktu umowy są jednym z istotnych wykładników woli stron, pozwalają ją poznać i ocenić. Wykładnia umowy nie może prowadzić do stwierdzeń w sposób sprzeczny z jej treścią. Istotnie, gramatyczne dyrektywy wykładni mają swój walor poznawczy, ale przede wszystkim wówczas, gdy treść kontraktu jest jednoznaczna, pozwalająca na odtworzenie woli kontrahentów według reguł znaczeniowych. Jeśli jednak tekst umowy jest niejasny, konieczne staje się usunięcie wątpliwości przy zastosowaniu obowiązujących zasad wykładni umowy według reguł przewidzianych w art. 65 § 2 k.c. (zob. wyrok SN z dnia 18.03.2008 r., II CSK 336/07, podobnie SN w wyroku z dnia 19.07.2001 r. II CKN 313/00).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy wskazać trzeba, iż w treści umowy o przelew z dnia 20.07.2010 r. w sposób precyzyjny oznaczono wierzytelność będącą przedmiotem rozporządzenia tzn. wskazano, iż jest to wierzytelność z tytułu umowy ubezpieczenia potwierdzonej polisą nr (...) z dnia 19.11.2009 r. Zauważyć należy, że strony nie określiły, czy przedmiotem rozporządzenia są wierzytelności istniejące oraz przyszłe wynikające z w/w umowy, czy też tylko wierzytelności istniejące, czy też tylko wierzytelności przyszłe. W związku z tym, brak jest podstaw aby w oparciu o samą pisemną treść umowy oraz twierdzenia powoda przelew wierzytelności ograniczać tylko

do wiarytelności przyszych, tym bardziej, że strony umowy w § 3 ust. 1 oprócz wiarytelności potwierdzonej polisą nr (...) zamieściły postanowienie o przelewie „przyszych wiarytelności”.

Twierdzenia powoda, iż zbył jedynie przysze wiarytelności z tytułu umowy ubezpieczenia potwierdzonej polisą nr (...), należało uznać za nieudowodnione (art. 6 k.c. oraz art. 232 k.p.c.).

Zauważyć należy, iż na okoliczność prezentowanego poglądu powód przedstawił jedynie oświadczenie banku. Z oświadczenia tego wynika, iż w ocenie banku, intencją stron (pomimo braku jednoznacznych zapisów w umowie przelewu) było przelanie na rzecz banku jedynie ewentualnych wiarytelności przyszych tj. powstałych po dniu zawarcia umowy cesji.

Podkreślić jednakże należy, iż oświadczenie banku nie odnosiło się do umowy o przelew wiarytelności z polisy ubezpieczeniowej nr (...)lecz nr (...).

W związku z tym oświadczenie to nie mogło doprowadzić do uznania, iż zgodny zamiar i cel umowy o przelew wiarytelności z polisy ubezpieczeniowej nr (...)był taki, że strony dokonały jedynie przelewu wiarytelności przyszych.

Podnieść należy, iż innych dowodów na okoliczność zgodnego zamiaru stron i celu umowy przelewu wiarytelności powód nie przedstawił (pozwany nie zgadzał się z prezentowaną przez powoda wykładnią oświadczeń woli stron umowy przelewu).

W tych okolicznościach Sąd nie znalazł podstaw by uznać, że stwierdzenie w umowie o przelew wiarytelności, iż powód przelewa na rzecz banku wiarytelności z tytułu umowy ubezpieczenia potwierdzonej polisą nr (...)oznacza, iż przelew obejmuje jedynie wiarytelności przysze z tej umowy ubezpieczenia.

Powód argumentował ponadto, że umowa przelewu (w chwili jej zawarcia) wywarła jedynie skutek zobowiązujący, a nie rozporządzający. Podnosił, że pełny skutek przelewu wiarytelności przyszej należy łączyć dopiero z powstaniem wiarytelności cedenta.

Przypomnieć jednakże należy, iż w niniejszym postępowaniu powód dochodzi roszczenia wynikającego ze zdarzenia z dnia 3.06.2010 r., zaś umowa przelewu została zawarta 20.07.2010 r. W związku z czym, nie można twierdzić, iż w zakresie roszczenia wynikającego ze zdarzenia z dnia 3.06.2010 r. doszło do przelewu wiarytelności przyszej. W tych okolicznościach nie zasługiwał na uwzględnienie pogląd powoda, iż w omawianym zakresie umowa przelewu wywarła jedynie skutek zobowiązujący.

Mając powyższe okoliczności na względzie, na podstawie art. 347 k.p.c. Sąd uchylił wyrok zaoczny z dnia 2 lutego 2012 r., zaś na podstawie art. 509 k.c. powództwo oddalił.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 348 k.p.c. oraz art. 98 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 7 w zw. z § 2 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (pkt. III wyroku).

Pozwany poniósł koszty w łącznej kwocie 30 704 zł w tym: 7 200 zł (wynagrodzenie pełnomocnika), 23 504 zł (opłata od sprzeciwu od wyroku zaocznego).

Sąd uznał, iż powód powinien zwrócić pozwanemu również opłatę od sprzeciwu od wyroku zaocznego z następujących przyczyn.

W przedmiotowej sprawie wyrok zaoczny został wydany na podstawie art. 479¹⁴ § 2 k.p.c. albowiem zarządzeniem z dnia 2.02.2012 r. na podstawie art. 479¹⁴ § 1 k.p.c. odpowiedź na pozew została zwrócona (k. 825).

Z akt sprawy wynikało, że odpis pozwu (przesyłka o numerze (...)) został doręczony pozwanemu w dniu 24.05.2011 r. (k. 303), zaś odpowiedź na pozew wniesiona została w dniu 8.06.2011 (k. 304) – czyli po terminie, który upływał w dniu 7.06.2011 r.

Z przedłożonych przez pozwanego wraz ze sprzeciwem dowodów (pismo (...)S.A. z dnia 14.02.2012 r. k. 862, zbiorczy dowód odbioru k. 863-866, koperty listu poleconego k. 867) wynikało jednakże, iż na potwierdzeniu odbioru odpisu pozwu (przesyłka o numerze (...)) odbierający w imieniu pozwanego przesyłkę wpisał nieprawidłową datę - zamiast 25.05.2011 r. wpisano 24.05.2011 r.

W związku z powyższym, skoro w rzeczywistości doręczenie odpisu pozwu nastąpiło 25.05.2011 r., pozwany wnosząc odpowiedź w dniu 8.06.2011 r. uczynił to w wymaganym terminie dwutygodniowym od otrzymania pozwu.

Sąd oddalił (pkt. 2 - k. 1174) wnioski dowodowe stron albowiem okoliczności na które je powołano nie miały dla sprawy istotnego znaczenia. Przyczyną oddalenia powództwa było dokonanie przez powoda cesji wierzytelności. W związku z tym przeprowadzanie powyższych dowodów prowadziłyby jedynie do przedłużenia postępowania.

(...)

(...)

(...)

(...)

1. (...)

2. (...)